

อรรถพล กวีกิจบัณฑิต 2554: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อรายได้จากการผลิตกล้วยไม้ ของเกษตรกรผู้ปลูก
เลี้ยงกล้วยไม้ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และ กรุงเทพมหานคร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมการเกษตร) สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สาวิตรี รังสิภัทร์, Ph.D. 199 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
ปัจจัยการผลิตกล้วยไม้ และปัจจัยการบริหารจัดการการผลิตกล้วยไม้ของเกษตรกร 2) รายได้จากการผลิตกล้วยไม้ของ
เกษตรกร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต
กล้วยไม้ และปัจจัยการบริหารจัดการการผลิตกล้วยไม้กับรายได้จากการผลิตกล้วยไม้ 4) การใช้เทคโนโลยีที่ดีในการ
ผลิตกล้วยไม้ 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และ
กรุงเทพมหานคร ประชากรคือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้จำนวน 1,487 ราย ขนาดตัวอย่าง จำนวน 315 ราย สุ่มตัวอย่าง
แบบหลายขั้นตอน เครื่องมือเก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ สถิติวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบ
สมมติฐานใช้ค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.83 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยไม้เฉลี่ย 15.06 ปี เคยเข้ารับการฝึกอบรมการปลูกกล้วยไม้เฉลี่ย 1.42 ครั้ง
ต่อปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกล้วยไม้ ได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 3.58 แหล่ง แรงงานเฉลี่ย 3.2 คน พื้นที่
การปลูกเฉลี่ย 14.79 ไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 8,277.17 บาท/ไร่/เดือน แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่เป็นทุนตัวเอง ตลาดส่วน
ใหญ่ส่งบริษัทส่งออก ผลผลิตเฉลี่ย 4,578.1 ช่อ/ไร่/เดือน ค่า pH ของน้ำเฉลี่ย 7.16 พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ดอน สาย
พันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้สกุลหวาย ปลูกเฉลี่ย 11.63 ไร่ สายพันธุ์มีดอกคาร่าปลูกเฉลี่ย 3.03 ไร่ โรคที่พบ
ส่วนมากคือโรครดกสนิม ศัตรูที่พบมากคือ เพลี้ยไฟ จำนวนโรคและศัตรูที่พบคือ 12.15 ชนิด การให้น้ำส่วนใหญ่ใช้
ระบบสปริงเกอร์ วิธีการปลูกส่วนใหญ่เป็นแบบแยกลำ วัสดุปลูกส่วนใหญ่ใช้กาบมะพร้าวเรือใบ จำนวนครั้งของการใส่
ปุ๋ยเฉลี่ย 3.92 ครั้ง/เดือน ปุ๋ยที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นปุ๋ยเคมี จำนวนครั้งของการจัดการโรคเฉลี่ย 3.90 ครั้ง/เดือน ส่วนใหญ่ใช้
สารเคมีในการจัดการโรค การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่เป็นแบบตัดดอก การขนส่งส่วนใหญ่ใช้กล่องพลาสติก การจัดจำหน่าย
ส่วนใหญ่เป็นแบบตัดแยก 2) รายได้จากการปลูกกล้วยไม้เฉลี่ย 17,346.03 บาท/ไร่/เดือน ส่วนใหญ่ผลิตได้เกรดกล้วยไม้
สิ้นสุด ผลผลิตเสียหายน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ และราคากกล้วยไม้เกรดพิเศษ เฉลี่ย 4.71 บาท/ช่อ เกรดยาว เฉลี่ย 3.71
บาท/ช่อ เกรดสั้น เฉลี่ย 1.71 บาท/ช่อ และเกรดสิ้นสุด เฉลี่ย 1.37 บาท/ช่อ 3) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับรายได้จากการปลูกกล้วยไม้ของเกษตรกรคือ การใส่ปุ๋ยและฮอร์โมน และการจัดการโรคและศัตรู
กล้วยไม้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) เกษตรกรปฏิบัติตามเทคโนโลยีด้านปัจจัยการผลิตกล้วยไม้ร้อยละ
95.15 และปฏิบัติตามเทคโนโลยีด้านปัจจัยการบริหารจัดการกล้วยไม้ร้อยละ 90.085 5) ผลการศึกษาปัญหาและ
ข้อเสนอแนะ พบ ปัญหาเกี่ยวกับโรคและศัตรูกล้วยไม้ สารเคมี ปุ๋ย ราคา และแรงงาน ข้อเสนอแนะ ให้ร่วมมือกันแก้ไข
ปัญหา ระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน